

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๔๑

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๑

เรื่อง ศาลฎีกาส่งความเห็นของคู่ความซึ่งโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ตามหนังสือ ที่ ขธ ๐๒๐๑/๓๕๕๗๕ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ กระทรวงยุติธรรม
รายงานตามที่ได้รับแจ้งจากศาลฎีกาว่า ในคดีอาญาคดีหมายเลขดำที่ ๗๗๓๒/๒๕๓๕ คดีหมายเลขแดง
ที่ ๘๒๘๓/๒๕๔๐ ของศาลอาญาระหว่าง นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ โจทก์ นายกฤต โกมลฤทธิ ที่ ๑
นายพรชัย ล้อมปกรณ์ ที่ ๒ จำเลย เรื่อง ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม โจทก์ได้ยื่นคำร้อง
โต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้
ศาลส่งความเห็นของโจทก์ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย กระทรวงยุติธรรมจึงส่งความเห็น
ดังกล่าวพร้อมทั้งสำนวนคดีมาให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในสำนวนคดีดังกล่าวมีว่า นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ เป็นโจทก์ฟ้อง
นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ เป็นจำเลยต่อศาลอาญาข้อหาฟ้องเท็จและเบิก
ความเท็จ ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๓๕ และมาตรา ๑๓๗ ศาลชั้นต้น
ได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน
โจทก์ฎีกาศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาโดยให้เหตุผลว่าฎีกาของโจทก์ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญามาตรา ๒๒๐ โจทก์อุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา คดีอยู่ระหว่างศาลฎีกาพิจารณาคำร้อง
อุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์ ต่อมาโจทก์ได้ยื่นคำร้องว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์
โดยระบุว่าเป็นฎีกาต้องห้ามตามมาตรา ๒๒๐ เป็นการตัดสิทธิโจทก์ที่จะยื่นฎีกาตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๒ ทั้งเป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ที่จะได้
รับความเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ซึ่งบัญญัติว่า การใช้อำนาจขององค์กรของรัฐทุกองค์กร
ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๒๗
ซึ่งบัญญัติว่าสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยชัดแจ้งย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันศาลโดยตรง
ในการใช้บังคับกฎหมายและตีความกฎหมายทั้งปวงและบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้
สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ดังที่ระบุ

ไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ โจทก์เห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉะนั้น อาศัยมาตรา ๖ แห่งรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยมาตรา ๒๖๔ โจทก์จึงขอให้ศาลส่งเรื่องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว ตามคำร้องของโจทก์ดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัย ดังนี้

๑. มาตรา ๒๒๐ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒

๒. การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์ เป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ที่จะได้รับความ เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘

โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะเรื่องรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย บัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลนี้ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๒๗๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^(๑) ดังนั้น ในเบื้องต้นนี้จึงต้องพิจารณาว่าเรื่องที่เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว ข้างต้นอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่

สำหรับประเด็นแรกซึ่งเป็นเรื่องและผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ามาตรา ๒๒๐ ของ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ นั้น เห็นว่าเรื่องดังกล่าว อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^(๒)

ส่วนประเด็นที่สองซึ่งเป็นเรื่องและผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า คำสั่งของ ศาลชั้นต้นที่ไม่รับฎีกาของโจทก์เป็นการละเมิดต่อสิทธิของโจทก์ที่จะได้รับความ เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ นั้น เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใดๆ ของรัฐธรรมนูญหรือ กฎหมายใดให้สิทธิแก่คู่ความที่จะร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญให้พิจารณาวินิจฉัยว่าคำสั่งของศาลยุติธรรม เป็นการละเมิดสิทธิของตนที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ การพิจารณาวินิจฉัยประเด็นดังกล่าวจึงไม่อยู่ในอำนาจ ของศาลรัฐธรรมนูญ ฉะนั้น จึงไม่วินิจฉัยประเด็นนี้

^(๑)มาตรา ๒๗๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น”

^(๒)มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาล เห็นเอง หรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้น ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ต่อไป จะวินิจฉัยปัญหาตามประเด็นแรก

มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติว่า “ศาลยุติธรรม มีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น” จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดโครงสร้างของการจัดชั้นศาลในระบบศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นคนละเรื่องกันกับการกำหนดสิทธิของคู่ความในการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นหรือในการฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ดังนั้น มาตรา ๒๗๒ ของรัฐธรรมนูญจึงมิใช่บทบัญญัติที่รับรองสิทธิของคู่ความในการฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์แต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๒๒๐ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์” ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒

ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ